

Przydany I ‘goście weselni, którzy jechali z wianem panny młodej’

Ludzie wiozący wiano panny młodej (Smólsko Małe). Na trzeci dzień wesela przyjeżdżały przedany, tak od trzech do pięciu chłopca, ładowali na wozy wyprawę młody, a brali wszystko, co im w ręce wpadło (Ratoszyn). Po ubiedzie jechali przydany. Ojcy, młody i gości do pana młodego. Mama za córko wzięła syr i pirogi i tym częstowali, a potem gości ojcy młodego do samego wieczora. Na te przydany przybierali za Żyda i Żydówkę, dali im przódke i kądziel, Żydówka przędła, żyby to młoda na tym przędła, dużo śpiewali rozmaitych śpiewanek. Żyd jak jechali, a stali na wsi kubity to łapał i na wóz sadzał do wysela, to uciekali z daleka, to było kupe śmiechu. Potem się pożygnali, młoda se popłakła, że zostaje w świeżym miejscu, rodzice jeszcze pobłogosławili i wysela się zakończyło. A tera tak dużo ni śpiwajo, ani płaczo, dzie by tera było wesely, by ni było torta albo wymyślanych ciastek, czy jednym kiliszkiem by pili, ale zawsze wysela chwalili, że dobre i byli zaduwołone. Pohulali, pośpiwali, bo ja to jeszcze dużo pamiętam śpiewanek. Było wysoło, choć było bidno. Odchudzili z wysela życzyli młodym dużo zdrowia, szczęścia i dobry teściowy, i za roczek synek zdrowy. Mama młody ich przyżygnęła, jeszcze ich błogosławiła (Susiec). Potem jak przydany jychali, robili tam Żydówkę, Żyda. W koszyk tam napchali, łapali czego tam im się udało. Kure z ubory, jałoweczke take wzięli, dziżeczke, wiadro (Łuszczacz). Prydańskie pirogi to z syrem i kaszo, razem z prydanami jich wieźli (Kasiłan). Wysele się skuńczyło, to jado przedany z posagiem młodyj (Zanowinie).

Źródła: PM, ML, OW, MG.

Geografia: powszechne – zasięg rozproszony.

D. lm. *przydanów*; wymowa: *pšydany, prydany, pšedany*.

Por. *dziady, perezdwa, posażniki, posłańcy, pościelarze, przedajne, przydanki, zapościelarze, zawoje*.

Halina Pelcowa, *Słownik gwar Lubelszczyzny*. Tom X. *Obrzędowość i obyczajowość ludowa*, Lublin 2022.

Regionalne dziedzictwo językowe Lubelszczyzny o charakterze etnicznym: Słownik gwar Lubelszczyzny (tomy VI-XII) z dokumentacją leksykograficzną, kartograficzną, ikonograficzną i dźwiękową.

Projekt realizowany w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą Narodowy Program Rozwoju Humanistyki na podstawie decyzji nr 0125/NPRH7/H11/86/2018 – w latach 2018-2023.

Kierownik projektu: prof. dr hab. Halina Pelc